

Quid significet ostiū ex aduerso in arca factū. Et quē admodū qui retro erat, priores facti sint. Ca. VIII.  
 Quid sit q̄ inferiora arce bicamerata & tricamerata esse debeant. Et q̄ deus per arce figuram voluerit nos edocere quē admodū a diluuiū intēperantiā tui est semus per remediū electionis iusti. Cap. IX.  
 De tribus causis ob quas muta animātia, quę peccandi sensum nō habent, per diluuiū subiecta sint p̄one, cū altiori mystica quadā interpretatione. Cap. X.  
 Quod absumptis omnibus terrenis diluuiū, solus iustus se & domū suam seruet. Et q̄ pulchre iuxta mysticam interpretationem dominus ad Noe dixerit: Quia vidi te iustū in generatione ista. Ca. XI.  
 Qua ratione de iumentis mundis septem & septem, masculos & fœmina iubeantur in arcam induci, de immundis autem duo & duo, secundā naturalē atq̄ morale expositionem. Caput XII.  
 Qua de causa postq̄ ingressus est Noe in arca, post septem dies diluuiū factū fuerit. Quare etiam cū satis fuisset quadraginta dieb⁹ dixisse diluuiū fuisse, adiecit & quadraginta nō sibi⁹. Et qua ratione quadraginta diebus durauerit. Quid præterea sibi velit qd̄ inquit dñs: Et delebo omnē resurrectionē carnis a facie terre. Quid postremo quod dicitur, & fecit omnia Noe que mandauit ei dominus deus. Ca. XIII.  
 Qualiter sit cōsiderandū quod sexcētesimo anno Noe, vicesima & septima mensis factū sit diluuiū. Et quē admodum omnes fontes rupti dicantur, ac cataractę cęli aperte, tam secundum literalem, q̄ etiam altiorē intellectum. Cap. XIII.  
 Cur dominus a foris arca clausisse dicatur: Et quomodo exundante aqua arca ferebatur super flumina aquarū, que .xv. cubitis sup̄ mōtes excelsos eminebat, iuxta literalē & allegoricā interpretationē. Ca. XV.  
 De euidēti explanatione & allegoria eius quod scribitur: Deleuit deus omne quod erat super faciē terrę. Quare etiā scriptura dicat: Memor fuit dñs Noe, & bestiarū, & iumentorū, & non fecerit mentionem de mitioribus que post hominē sunt, sed fortioribus. Quasiq̄ fuerit spiritus quem induxit dominus super terram vt cessarent aquę. Cap. XVI.  
 Quid sit quod ait scriptura: Clausi sunt fontes aquarū, & cataractę cęli. Et de comprehensione loci illius vbi dicitur: Et sedit arca septimo mense septima & vicesima mensis. Et quid sit ostiū arce quod iustus aperuit vt emitteret cornū non reuersurū. Ca. XVII.  
 Quid sibi portēdat q̄ post coruū nō reuersum colūba dimissa dicitur, quodq̄ Noe extendēs manū susceperit eam, & ad se introduxerit. Qd̄q̄ septē aliis dieb⁹ tenuerit colūbam, & iterū eā emisit. Ca. XVIII.  
 Cur colūba dicatur ad vesp̄rū esse regressa cum ramo oliuę in ore: Et vnde cognouerit Noe aquas defecisse. Et de columba tertio post dies septem emissa, que tamen non regrediebatur. Caput XIX.  
 Quid sibi velit illa adiectio, qd̄ scriptura alia die aquā mutatam, alia siccā tam terrā cōmemorat. Quomodo etiā Noe testū arce denudauerit. Et quod ait primum mensem vel secundum. Cap. XX.  
 Quare Noe non sua sponte exiuit arca, sed expectauerit oraculū diuinū, quo sibi dicebatur: Exi de arca, tu, & vxor tua, & filii tui. Et quare in ingressu, ordinis delectus fuerit habitus, vt primo ipse & filii, dein de vxores ingrederētur, ingressu autem id cōmutatum, vt fœminę cū viris exierint. Cap. XXI.  
 Qua ratione Noe circa arcam nihil fecerit nisi iustus a domino, & tamē post egressum ab arca nō monitus aram deo adificauerit. Et quare dicatur deo, & non domino. Cur etiam sumperit a bestiis & volatilib⁹ mūdīs vt offerret holocausta. Quidq̄ sit qd̄ ait dñs: Recogitās nō adiciā maledicere terrę. Ca. XXII.  
 De explanatione literalī & moralī eius quod dominus

dixit: Semen & messis, hyems & æstas die & nocte non requiescent. Cap. XXIII.  
 De prerogatiua potestatis hominibus in cætera aialia attributa per id qd̄ dñs benedixit Noe & filiis ei⁹ dicens: Crescite & multiplicamini, & replete terrā, & dominamini eius. Et quomodo intelligatur qd̄ subditur: Oia reptilia quę sunt viuā, sunt vobis in escā: cū tamē quędā reptilia sint venenata. Ca. XXIII.  
 An sub his verbis quib⁹ ait dñs, Sicut olera pabuli dedi vobis omnia, oleribus magis q̄ carnalibus epulis vti debeamus. Et quē admodū abstinerere debeamus a sanguine, in quo est anima: Ac de diuersis philosophorū opinionib⁹ circa naturā animę. Ca. XXV.  
 Quod per hoc quod ait: Etenim vestri sanguinē & amentū vestrarū exquirā de omnibus bestiis, & de manu hominis fratris, detur intelligi hominē grauius peccare qui fratri insidiatur. Et quis dicatur frater. Quare etiam dixerit: Ad imaginē dei fecit hominem, & nō ad imaginē meam, cum reprobatōne opinionis philosophorum qui negant deum habere curam super homines. Cap. XXVI.  
 Quomodo intelligendū sit quod inquit dominus: Nō erit diluuiū vt corruptat omnem hominem. Et quod subdit: Arcum meū ponam in nube. Et qualis fuerit arcus ille. Cap. XXVII.  
 Qua ratione cū tres filios Noe, Sem, Cham, Iaphet, supra cōputauerit, hoc loco mediū filiū, id est Cham generationē prius comprehendit. Et quomodo ille Chanæorū autor fuerit. Ca. XXVIII.  
 Quō Noe egressus ab arca, factus sit agricola. Et de differentia inter operatōre terre, & agricolā. Quid etiā sit quod iustus primū vineā plātauerit, & non triticū aut hordeū. Et quid velit qd̄ subdit: Bibit de vino, & inebriat⁹ est. Et de duplici specie ebrietatis, et geminā nudatiōe sapiētis. Ac de opimētis animę. XXIX.  
 Quare non simpliciter dixerit: Vidit Cham nudatiōnem patris, sed vidit Cham pater Chanaan. Et cur Cham nudatum patrem riserit. Ca. XXX.  
 De euidēti pietatis affectu in bonis filiis Sem & Iaphet, qui nudatum amicitū patrē videre cauerit. Et quomodo mens sapiens retrosum ambulet. Quid etiā significet q̄ somno recedente Noe sobrius factus sit a vino. Et quare scriptura Cham, quē primo mediū inter filios posuit, postea minorē appellauerit, dicens: Cognouit Noe omnia quę fecit ei filius iunior. Caput XXXI.  
 De benedictione Sem filii, & quare Noe dominum & deum dixerit, & specialiter deū filii sui Sem. Et qua ratione cū Cham peccauerit, nō ipsum, sed filiū illius seruituti addixerit. Et de benedictione filii Iaphet, & multiplici dilatatione bonorum. Ca. XXXII.  
 Quid significet q̄ post diluuiū Noe dicit⁹ vixisse trecentis & quinquaginta annis. Et qd̄ de gnatione Iaphet Rhodus & alię insule sint nationū. Ca. XXXIII.  
 Qua ratione Cham illius improbi filii seniore scriptura fuisse memorauerit. Et q̄ Chus Nemroth gāgem genuerit, qui erat venator ante deum. Et de interpretatione nominis Nemroth. Quodq̄ idem principū fuerit regni Babylonis. Ca. XXXIII.

DIVI AMBROSII  
 MEDIOLANENSIS EPISCOPI  
 libri de Noe & arca.

Quod dignum sit vt iustus Noe qui ad renouandū semē hominū reueratus fuit, ad imitationē omnīū describatur, vt & nos requeam⁹ ab ostiis mūdī sollicitudine, opibusq̄ inq̄tatis, ac terrene conuersationis cura.  
 Caput I.